

Vedlegg 15 til rundskriv A-63/09 om ikrafttredelse av ny utlendingslov og ny utlendingsforskrift fra 1. januar 2010 - Om vern mot utsendelse og oppholdstillatelse etter lovens §§ 73 og 74

Forarbeidene til lovens §§ 73 og 74 finnes i Ot.prp. nr. 75 (2006-2007), jf. Innst. O. nr. 42 (2007-2008) og Prp. 30 L (2009-2010), jf. Innst. 76 L (2009-2010).

En utlending som i utgangspunktet oppfyller vilkårene for beskyttelse etter utlendingsloven 2008 § 28, kan likevel bli nektet oppholdstillatelse som flyktning fordi vedkommende ekskluderes fra flyktningstatus eller utvises. Det kan også være andre grunner til at en utlending som risikerer alvorlige overgrep ved retur ikke har rett til oppholdstillatelse som flyktning, jf. for eksempel sur place-bestemmelsen i lovens § 28 fjerde ledd. I slike situasjoner vil det likevel foreligge et vern mot utsendelse etter lovens § 73 og det kan være aktuelt å innvilge oppholdstillatelse etter lovens § 74.

I forskriftens § 15-1 er det inntatt en bestemmelse om at UDI gjennom eget vedtak, tar stilling til når vern mot utsendelse etter § 73 bortfaller. Et vedtak fra UDI om bortfall av vernet mot utsendelse, kan påklages til UNE på vanlig måte.

I forhold til spørsmålet om når en begrenset tillatelse etter § 74 bør gis og når tillatelse eventuelt helt bør nektes, er følgende uttalt i proposisjonen:

”Selv om tillatelse som hovedregel bør gis, bør det være rom for unntak. Dette gjelder særlig i saker hvor hensynet til grunnleggende nasjonale interesser gjør seg gjeldende. I slike saker er det ikke ønskelig å fastsette bindende forpliktelser i lovverket når dette ikke er nødvendig.”

Det følger av forskriftens § 15-2 første ledd at tillatelser etter lovens § 74 normalt gis for en periode av inntil seks måneder om gangen, men at det i særlige tilfeller kan gis tillatelse for inntil ett år.

For øvrig er det fastsatt i § 15-2 annet ledd at en gitt tillatelse bortfaller før tillatelsens utløp dersom det før dette tidspunkt treffes vedtak om bortfall av vernet mot utsendelse etter forskriften § 15-1. Forskriftens § 15-2 tredje ledd åpner likevel for at tillatelse kan gis under klagebehandlingen dersom klagen er gitt oppsettende virkning. Det vil for øvrig ikke være noe vilkår for å gi tillatelse i klageomgangen at utlendingen hadde en tillatelse under behandling av saken i første instans.

I forskriftens § 15-3 er det inntatt regler om fornyelse av en begrenset tillatelse. Det følger av forskriften at tillatelsen skal kunne fornyes dersom vilkårene etter §§ 73 og 74 fremdeles er oppfylt. Dersom søknad blir levert senest en måned før tillatelsen utløper, gjelder den eksisterende tillatelsen inntil søknaden er endelig avgjort, eller frem til det er truffet vedtak etter § 15-1. Også fornyede tillatelser gis for inntil seks måneder av gangen.

Utlendingsloven § 54 fastsetter at bestemmelsene i kapittel 7 (Allmenne regler for oppholdstillatelse mv.), ikke gjelder for tillatelser etter § 74. I forskriftens § 15-4 er det presisert at tillatelser etter § 74 ikke skal gi rett til oppholdstillatelse for familiemedlemmer etter lovens kapittel 6, og heller ikke danne grunnlag for permanent oppholdstillatelse. Det er videre presisert at tillatelsen ikke gir rett til ny innreise hvis utlendingen har reist ut av riket. Ut fra en konkret vurdering kan det fastsettes at tillatelsen ikke skal gi rett til å ta arbeid, jf. forskriften § 15-4 annet ledd. Det følger av § 12-5 fjerde ledd at en utlending som har oppholdstillatelse etter § 74, ikke har rett til utlendingspass.

Det understrekes for øvrig at i slike saker som er omtalt i dette kapitlet, vil departementet ofte ha instruksjonsadgang overfor UDI og UNE, jf. lovens § 76 tredje ledd. Dersom departementet har brukt sin instruksjonsadgang overfor UDI, vil klageinstansen være Kongen i statsråd.

Departementet viser for øvrig til vedlegg 19 og forskriftens § 19-2 fjerde ledd som angir i hvilken utstrekning lovens kapittel 5 med forskrifter gjelder for utlendinger som er omfattet av de særlige reglene etter EØS-avtalen og EFTA-konvensjonen.

